■حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
قناعت گنجی است که تمام نمی‌شود.

■اذان ظهر: ۱۲:۰۶ ■غروب آفتاب: ۱۸:۳۳
■اذان مغرب: ۱۸:۵۱ ■نیمه شب شرعی: ۲۳:۲۲
■اذان صبح فردا: ۴:۱۱ ■طلوع آفتاب فردا: ۵:۳۸

روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی
■چهارشنبه ۲۰ فروردین ۱۴۰۴ ■سال سی‌وسوم ■شماره ۹۳۶۲
سرمایه گذاری برای تولید

همشهری

حافظ
به جانت ای بت شیرین دهن که همچون شمع
شبان تیره، مرادم فنای خویشتن است

صفحه‌آرا: علیرضا بهرامی

■صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■مدیر مسئول: محسن مهدیان
■سردبیر: دانیال معمار
■دبیر تحریریه: سیدمجتبی صادقی
■معاونان سردبیر: شهرام فرهنگی، علی عمادی، شاهین امین، حامد فوقانی
■مدیر فنی: حامد یزدانی
■مدیر هنری: مهدی سلامی
■دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک:
■مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
■مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
■دبیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
■مدیر: حسین لطفی
■دبیر: مریم موسی‌پور
تماشاگر:
■مدیر: امیرمحمد یعقوب‌پور
■دبیر: لیلی خرسند

ایرانشهر:
■دبیر: زهرا عباسی
تندرستی:
■مدیر: عیسی محمدی
■دبیر: مریم سرخوش
سرنخ:
■مدیر: جواد عزیزی
■دبیر: محمد جعفری
دانستنیها:
■مدیر: ساسان شادمان
■دبیر: زهرا خلجی
سرزمین من:
■مدیر: محمد باریکانی

جامعه:
■دبیر: فهیمه طباطبایی
گزارش:
■مدیر: مسعود میر
■دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
۲۴ (سینما و تلویزیون):
■مدیر: سعید مروتی
■دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
■دبیر: جواد نصرتی
طرح و گرافیک:
■دبیر: محمدعلی حلیمی

■پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■چاپ: همشهری
■تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■توزیع و اشتراک: موسسه نشرگستر امروز نوین
■تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قریشی، شماره ۱۴
■کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

■همشهری: www.hamshahrionline.ir
■سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

صفحه آخر

یادداشت

رد اصفهان در تهران

علیرضا زمانی

اصفهانک دولاب نشانی از اصفهان بزرگ در دل تهران کلان است. همان جا که قلعه‌ای داشت و عمارتی اربابی. همان عمارت اربابی که زمانی به‌دست امیرسلیمانی مشیرالسلطنه بود. همان مشیرالسلطنه که فرزند عضدالملک بود و محله مشیریه و حسینیه امیرسلیمانی خیابان بهشت و باغ امیرسلیمانی جماران از آن او بود. همان عمارت اربابی که به وثوق‌الدوله رسید و لوکیشن سریال شهرزاد و خانه بزرگ آقا دیوان‌سالار گردید.

البته تهران از همان روزهای نخست پایتختی میزبان اصفهانی‌های بسیاری بود. حتی نخستین امام جمعه تهران هم از خاتون‌آباد اصفهان بود. این روند به‌گونه‌ای بود که در سرشماری ۱۲۸۴ پایتخت، اصفهانی‌ها رتبه نخست مهاجران شهر را در اختیار داشتند. هرچند بعدها ترک‌ها گوی سبقت را از آنها ربوده و اول شدند! اصفهانی‌ها با شم اقتصادی بالا از تاجران برجسته بازار تهران بودند. بسیاری از موقوفات بازار تهران که در دوره قاجار به ثبت رسیده، باقیات‌وصالحات همین تاجران اصفهانی ساکن تهران است. ابوالحسن تاجر اصفهانی، پدرخانم آیت‌الله تنکابنی مسجد فیلسوف، ازجمله این اصفهانی‌های تاجر مسلک خوشنام بوده است.

از نشانه‌های دیگر اصفهان در تهران گنبد زیبای کاخ مرمر رضاشاهی است که امروزه محل گردهمایی مجمعیون تشخیص مصلحت این سرزمین شده است، گنبد زیبایی که به عینه و فقط با کمی سیمان به جای ساروج به تقلید از گنبد شیخ لطف‌الله اصفهان، زینت‌بخش خیابان ولیعصر تهران گردیده است. اصفهان و تهران مشابهت‌های دیگری هم باهم داشته و دارند. محله‌های بسیاری از تهران و اصفهان همنام هستند که اصفهانی‌ها و تهرانی‌ها را به یکدیگر نزدیک می‌کند. علی‌آباد، عباس‌آباد، دروازه نو، مفت‌آباد، دردشت، باغشاه، دولت، سعادت‌آباد، جی، مقصودبیک، پاچنار و جلفا از جمله محله‌های همنامی هستند که نه برای اصفهانی‌ها و نه برای تهرانی‌ها غریبه نیستند؛ محله‌هایی که کنار اصفهانک و گنبد کاخ مرمر و موقوفات تاجران اصفهانی بازار تهران، اصفهان و تهران را به خواهرخوانده‌های شهرهای این سرزمین بدل کرده است؛ خواهرخوانده‌هایی که اگر صیغه خواهرخواندگی‌شان توسط مدیران این شهر و آن شهر خوانده شود، تا ابد از نظر فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... کنار هم خواهند ماند؛ صیغه‌ای که هفته تهران و اصفهان را برای مردمان این دو شهر زیبایی‌ها به ارمغان خواهد داشت و ظرفیت‌های شهرشان را چندین برابر خواهد کرد.

دیروزنامه

یکشنبه ۲۰ فروردین ۱۳۷۲ - ۹ ذیقعده ۱۴۱۵

تابلوهای راهنمایی، پیام‌آوران زندگی

شوخی ابلهانه

■ درنتیجه اعمال ضدحادثه‌ی شوخی بابلوهای راهنمایی چه بسا جان‌های شریف فانده و یا روحهای برباد رفته است

مخدوش کردن یک شوخی ابلهانه

۳۰ سال پیش در همشهری

این روزها ویدئویی در فضای مجازی دست به‌دست شد که نشان می‌داد مسافر نوروزی بدون توجه به شکوه و عظمت بنای تاریخی ارزشمندی مثل سی و سه پل اصفهان، روی دیواره‌های آن یادگاری می‌نویسد. البته بسیاری از علاقه‌مندان به تاریخ این سرزمین نسبت به این موضوع واکنش نشان دادند و دیروز هم در خبرها آمده بود که این هموطن بی‌مبالات، شناسایی شده و مورد پیگرد قانونی قرار گرفته است. اما به‌نظر می‌رسد موضوع مخدوش کردن دیوارها و تابلوهای شهری، موضوعی ریشه‌دار است و مربوط به دیروز و امروز نیست و برای مقابله با آن باید فکر بکری کرد. چون ۳۰ سال پیش هم در چنین روزی، روزنامه همشهری درباره این موضوع، گزارشی در صفحه ۷ خود نوشته و تیتر معنادار «شوخی ابلهانه» را برای آن انتخاب کرده بود.

البته این گزارش تنها به مخدوش کردن تابلوهای راهنمایی و رانندگی پرداخته و این موضوع را عامل بروز و وقوع برخی تصادفات جاده‌ای دانسته و از هموطنان و مسئولان درخواست کرده تا برای جلوگیری از این رفتار اجتماعی ناپسند، فکر بکری کنند؛ اما حالا که بعد از گذشت ۳۰ سال، چنین اتفاق‌هایی همچنان رخ می‌دهد، باید پذیرفت هنوز که هنوزه، برخی نمی‌دانند که آثار منفی و ندالیسم و خسارات به عناصر شهری و تاریخی در نهایت دامن خودش را می‌گیرد. کاش دست‌به‌دست هم دهیم و با فرهنگ‌سازی بیشتر، درک عمیق‌تری از احترام به حقوق شهروندی پیدا کنیم.

شهرکی برای ۳ قرن آینده

اکباتان، نه فقط سازه های عجیب و چشمگیری دارد که به خاطر برابری فضای سبز و خانه هایش در دنیا نمونه است

عکس: همشهری / محمد عباس نژاد

فاطمه عباسی

اکباتان را ایرانی‌ها ساختند؛ رحمان گلزار شبستری و فریدون آذری که نخستین شهرک مدرن و مجهز ایران را بنا کردند. پروژه ساخت شهرک اکباتان آنقدر بزرگ و منحصربه‌فرد بود که همان سال‌ها مجله تایم با تیتر «هر یک ساعت یک خانه» مطلبی در ستایش این پروژه چاپ کرد. اکباتان نخستین شهرکی بود که با سازه‌های پیش‌ساخته، اما مدرن و استاندارد در کشور ساخته شد. جالب اینجاست که تا همین چند سال پیش نام یک شرکت و معمار آمریکایی به‌عنوان طراح پروژه شهرک اکباتان مطرح بود، اما بالاخره تحقیقات داخلی نشان داد که طراحان این بنا ۲ معمار ایرانی بودند. فریدون آذری و رحمان گلزار شبستری فاز نخست این شهرک را در ۶ بلوک و به شکل‌های درهم طراحی کردند؛ طرحی که به‌گفته معماران نه یک الگوبرداری غربی، بلکه نمونه‌ای از ساختار معماری سنتی ایران است. پس از انجام بخش‌های نخستین پروژه، شرکت استارت که یک شرکت آمریکایی است به‌عنوان مدیر پروژه به طرح افزوده می‌شود و برای مصالح نیز همین شرکت کار واردات سیمان و دیگر مصالح را برعهده می‌گیرد. ۴۷ سال پیش بلوک C2 به‌عنوان نخستین بلوک شهرک به خریداران تحویل داده شد. مقاومت در مقابل زلزله تا ۹ ریشتر، فضای سبز بسیار وسیع، نورگیری کاملا کافی و شوتینگ زباله و پله‌های مخصوص فرار و ده‌ها استاندارد دیگر، اکباتان را از بقیه ساختمان‌های تهران و حتی ایران متمایز کرده است. استانداردهایی در ساخت‌وساز که باعث شده است کارشناسان شهرسازی عمر مفید شهرک را ۳۰۰ سال تخمین بزنند.

مکث

فضای سبز وسیع

اکباتان نخستین شهرک و مجموعه ساختمانی در دنیاست که ۱۰۰ درصد ساختمان است و ۱۰۰ درصد فضای سبز. ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار مترمربع ساختمان و ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار مترمربع فضای سبز در اکباتان وجود دارد. وجود فضای سبز در شهرک اکباتان یک مزیت برای این شهرک محسوب می‌شود؛ مزیتی که شاید در کمتر شهرک مشابهی مشاهده می‌شود.

یک شهرک و یک مرکز خرید

مجتمع تجاری مگامال یکی از اصلی‌ترین بخش‌های تجاری این محله و به‌صورت کلی غرب تهران به‌حساب می‌آید. شهرک اکباتان با دارا بودن این مرکز خرید، نیاز مایحتاج افراد ساکن در شهرک را تامین می‌کند و دیگر نیازی نیست افراد برای تامین مایحتاج روزانه به بیرون از شهرک بروند. مجتمع تجاری مگامال دارای امکانات رفاهی نظیر رستوران و فودکورت، سرویس بهداشتی، نمازخانه، آسانسور و پارکینگ است. همچنین یک پردیس سینمایی با ۱۱ سالن مجزا دارد.

هر بلوک یک کتابخانه

۲۲ سال پیش اهالی اکباتان تصمیم گرفتند برای جبران کمبود فضاهای فرهنگی در شهرک طرح «هر بلوک یک کتابخانه» را اجرا کنند. آنها بنا داشتند طبقه زیرین بلوک‌ها را که فضایی خالی و بدون استفاده بود به کتابخانه تبدیل کنند. این طرح در اکثر بلوک‌های شهرک اجرایی شد، اما شروع این طرح در بلوک ۲ فاز ۲ شهرک جرقه خورد و نخستین کتابخانه محلی در این شهرک شکل گرفت.

پاس، راه‌آهن و پارکور

وجود ۲ باشگاه ورزشی بزرگ پاس و راه‌آهن برای اهالی اکباتان غنیمت بزرگی است. همین ۲ باشگاه باعث شده است تا فعالیت‌های ورزشی در این شهرک شکل و شمایل متفاوتی به‌خود بگیرد و اهالی می‌توانند از امکانات این فضاهای ورزشی با قیمت مناسب استفاده کنند. همچنین مسیرهای سلامت بین بلوک‌های شهرک فضاهای خوبی برای پیاده‌روی ایجاد کرده است. علاوه بر این جوانان اکباتانی در ورزش‌های مدرن مثل «پارکور» تبحر خاصی دارند. جالب است که ورزش پارکور برای نخستین‌بار بین نوجوانان و جوانان محله اکباتان رواج پیدا کرد. پارکور یعنی عبور از موانع در سریع‌ترین زمان ممکن با استفاده از آسان‌ترین و ساده‌ترین شیوه حرکتی. پارکور در اکباتان مدعی زیاد دارد. به همین دلیل به راحتی نمی‌توان گفت که این ورزش از چه سالی در شهرک اکباتان آغاز شده است. در اکباتان کلاس‌های آموزشی و مسابقات جذاب پارکور برای علاقه‌مندان برگزار می‌شود.

مکث

ذوق هنری روی دیوارها

حضور هنرمندان و چهره‌های هنری در این شهرک بی‌دلیل نیست. اهمیت دادن اهالی به هنر را می‌توان از برگزاری نمایشگاه‌ها و گالری‌های کوچک محلی فهمید. نگارخانه‌های محلی در فضاهای عمومی و بخش مشاع ساختمان‌ها مخاطبان زیادی دارد. شما در اکباتان نه تنها می‌توانید آثار منحصربه‌فرد هنری را ببینید، بلکه این امکان برای تان وجود دارد که از نقاشی‌های دیواری یا همان گرافیتی‌های معروف هم بازدید کنید. در بین بلوک‌های شهرک روی دیوارهای سیمانی، طرح‌ها و نقاشی‌های گرافیتی چشم بیننده را خیره می‌کند. خالق این تصاویر جوانان خوش‌ذوق اکباتانی هستند.

تهران‌نامه

سفر ابن‌سینا به شمیران

محله «حصاربوعلی» شمیران با تاریخی کهن، روزگاری یکی از آبادی‌های خوش آب و هوای شمال تهران بود. اگر از ریش‌سفیدان محله حصاربوعلی دلیل نامگذاری محله‌شان را بپرسید، همگی داستان سفر ابن‌سینا به این محله را برای‌تان تعریف می‌کنند. اگرچه این روایت در هیچ منبع معتبری نوشته نشده است، اما اهالی حصاربوعلی این ماجرا را از پدران خود نقل می‌کنند و معتقدند پس از سفر ابن‌سینا بود که نام حصاربوعلی برای همیشه روی آبادی آنها قرار گرفت. میان اهالی حصاربوعلی معروف است که ابوعلی سینا در سفری که از گرگان به ری داشت، گذرش به روستای آنها افتاد و چند صباحی مهمان «همایون» حاکم وقت آن روزگار شد. همایون که دختری بیمار داشت، دست به دامن این حکیم بزرگ شد تا دخترش را درمان کند. ابن‌سینا هم پس از درمان دختر حاکم برای کنترل بیماری که در تمام روستا شیوع پیدا کرده بود، دور آبادی حصار کشید و سپس عازم ری شد. اهالی حصاربوعلی معتقدند پس از این واقعه نام حصاربوعلی برای همیشه روی آبادی آنها قرار گرفت و هنوز محله به همین نام شناخته می‌شود.

تهران مصور

اولین تاکسی‌های تهران

تاکنون به این موضوع فکر کرده‌اید که این تاکسی‌های رنگارنگ از چه زمانی و چطور سروکله‌شان در پایتخت پیدا شده است؟

۷۹ سال از ورود نخستین تاکسی سواری در خیابان‌های تهران می‌گذرد و اکنون به جای ۱۰ دستگاه خودروی فورد که تاکسی بود، بیش از ۳۱۸ هزار تاکسی سبز، نارنجی و زرد خیابان‌های تهران را قرق کرده‌اند. اشرف‌الملوک، ملقب به فخرالدوله، نهمین دختر مظفرالدین‌شاه قاجار که با بهره‌گیری از ارثیه پدری و مدیریت خود به یکی از ثروتمندترین زنان ایران تبدیل شد، نخستین کسی بود که تاکسی و فرهنگ استفاده از آن را در میان مردم رواج داد. تا سال‌های ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ تعدادی از اتومبیل‌های شخصی با عنوان کرایه در خیابان‌های خلوت و اندک تهران به نقل و انتقال مردم مشغول بودند، اما هنوز هم حرف اول را درشکه‌ها می‌زدند و همچنان تنها وسیله نقلیه ارزان و بی‌رقیب شهر تهران بودند تا اینکه اوایل سال ۱۳۲۵ فخرالدوله از شرکتی با نام «پ ب» ۱۰ دستگاه اتومبیل فورد خریداری کرد و در اختیار کسانی که رانندگی بلد بودند قرار داد و آنها با کرایه‌ای به مبلغ ۵ قران، مسافران را در خیابان‌های خلوت تهران به سرعت به مقصد می‌رساندند. این خودروها که در تهران مشغول جابه‌جایی مسافران شدند، لقب نخستین نسل تاکسی‌ها را به نام خود کردند. پس از آن هر کسی که درشکه‌های خود را از رده خارج می‌کرد یک دستگاه ماشین دریافت می‌کرد.

> **تا سال‌های ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ تعدادی از اتومبیل‌های شخصی با عنوان کرایه در خیابان‌های خلوت و اندک تهران به نقل و انتقال مردم مشغول بودند، اما هنوز هم حرف اول را درشکه‌ها می‌زدند و همچنان تنها وسیله نقلیه ارزان و بی‌رقیب شهر تهران بودند**